



2

08.11.-10.11.2022. Beograd, Srbija
REGIONALNI FORUM
O ZAVISNOSTI I OPORAVKU OD DROGA

AGENDA

UTORAK, 8 NOVEMBAR

08:00 - 09:00 MEDIA PRESS - sala Shonda 2

08:30 - 09:30 REGISTRACIJA UČESNIKA - ulaz u salu Donji Dorćol

09:30 - 10:45 OTVARANJE FORUMA - sala Donji Dorćol

Milan Pekić, Kancelarija za borbu protiv droga Vlade Republike Srbije**Dragan Vukadin**, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine**Sandra Pestorić**, Ministarstvo zdravlja Crne Gore**Željko Petković**, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Služba za suzbijanje zloupotrebe droga**Amy Ronshausen**, WFAD (Svetska Federacija Protiv Drog)**Umberto Severini**, OEBS/OSCE**Žana Glavendekić**, UNODC**Aleksandar Žugić**, Udrženje IzlazakModerator: **Miloš Milovanović**, TV N1

10:45 - 12:15 PLENARNA SESIJA 1 - sala Donji Dorćol

RASTUĆI DOKAZI O REALNOSTI PROCESA OPORAVKA

Samo u SAD-u trenutno se oporavlja 23 miliona osoba. Ipak, profesionalci, šira javnost, pa čak i osobe koji se bore sa zavisnošću često nemaju predstavu o kvalitetu i rezultatima koje proces oporavka donosi. Naučni dokazi su jasni, a naši govornici će predstaviti istraživanja i uči u dubinu tematike oporavka koja je u porastu u poslednjoj deceniji - kako i gde se oporavak dešava i ko su oni koji se oporavljaju.

Wouter Vanderplasschen, Univerzitet u Gentu - OPORAVAK KROZ TRETMAN I UZAJAMNU POMOĆ - DOKAZI IZ NAJNOVIJIH ISTRAŽIVANJA**David Patton**, Derby Univerzitet - ZAŠTO SU ZA NAPREDAK U PROCESU OPORAVKA KLJUČNA NJEGOVA BOLNA ISKUSTVA?**Trefflyn Lloyd Roberts**, ISAAC - PUTEVI OPORAVKA - VAŽNOST REINTEGRACIJE I UKLJUČENOSTI LOKALNE ZAJEDNICEModerator: **Miloš Milovanović**, TV N1

12:15 - 13:00 PAUZA ZA KAFU

13:00 - 14:30 RADIONICE

Radionica 1A: TRETMAN I OPORAVAK U KLINIKAMA
- sala Donji Dorćol**Radionica 1B: PANEL DISKUSIJA - POLITIKE O DROGAMA I NJIHOVA IMPLEMENTACIJA U REGIONU** - sala Gornji Dorćol

Klinike za lečenje zavisnosti igraju veoma važnu ulogu u smanjenju potražnje za drogama, ali da li metode u kliničkim uslovima izazivaju pormake kod klijenata u procesu oporavka? Naši stručnjaci će pokazati kako izgledaju tretmani u specijalizovanom okruženju, da li se isti odvijaju izolovano, odnosno da li unutar njih postoji stigma koja utiče na ishod u procesu oporavka.

Ivan Čelić, Klinika za psihijatriju "Vrapče" - BOLNICE I TZ - ŽIVOT ILI SUŽIVOT**Olivera Tišma**, SBPB "Dr. Slavoljub Bakalović", Vršac - PSIHOSOCIJALNA REHABILITACIJA ZA VISNIKA OD DROGA**Dragan Vukadinović**, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Gornja Toponica“ - NAPOKON ČIST, KUDA DALJE?**Diana Raketić**, Specijalna bolnica za bolesti zavisnosti - BOLESTI ZAVISNOSTI - GDE SMO DANAS?Moderator: **Elvira Bajrović**

Da li su strategije samo mrtvo slovo na papiru ili jasan pokazatelj smera kojim borba protiv zloupotrebe droga treba da ide? Dobar pravosudni okvir i uravnotežene i ažurirane strategije i akcioni planovi nužni su da bi bilo koja politika o drogama bila efikasna. U okviru ove radionice ćemo priliku da čujemo iskustva kako donosi oca odluka, tako i onih koji bi trebalo da ih implementiraju.

Željko Petković, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Služba za suzbijanje zloupotrebe droga - NACIONALNA STRATEGIJA DELOVANJA NA PODRUČJU ZAVISNOSTI 2022-2026 U RH**Milan Pekić**, Kancelarija za borbu protiv droga Vlade Republike Srbije - OSVRT NA STANJE U SRBIJI**Dragan Vukadin**, Ministarstvo sigurnosti BiH - OSVRT NA STANJE U BIH**Tatjana Mandić-Đurišić**, Institut za javno zdravlje Crne Gore - IZAZOVI U IZRADI I IMPLEMENTACIJI STRATEGIJA IZ PERSPEKTIVE UČESNIKA U PROCESU**Mirjana Dragoljčić**, MUP Republike Srpske - OSVRT NA STANJE U RS**Milutin Milošević**, DPNEE - STRATEGIJE PREMA DROGAMA - PREGLED STANJA U REGIONU JUGOISTOČNE EVROPEModerator: **Mulka Nišić**

14:30 - 15:30 RUČAK

15:30-17:00 RADIONICE

Radionica 2A: REZIDENCIJALNI TRETMAN I REHABILITACIJA KAO DEO PROCESA OPORAVKA - sala Donji Dorćol**Radionica 2B: PANEL DISKUSIJA - NOVE ZAVISNOSTI I PREVENCIJA**
- sala Gornji Dorćol

Da li je rezidencijalni tretman prošlost? Zašto se još uvek tvrdi da duži boravak u terapijskoj zajednici ostvaruje bolji rezultat u odnosu na stanje klijenta? Ima li novih podataka? Ova sesija će predstaviti uspehe i izazove sa kojima se terapijske zajednice danas suočavaju, te pružiti određena razumevanja zbog kojih bi ovakva vrsta tretmana trebala da bude višestruko podržana.

Wouter Vanderplasschen, Univerzitet u Gentu - DA LITZ MOGU I KAKO PREŽIVETI U 21-OM VIJEKU?**Oriol Esculies**, Projecto Hombre - UČINKOVITOST PROGRAMA I SOCIJALNA UKLJUČENOST U TERAPIJSKIM ZAJEDNICAMA**Gordana Cavicchi**, Papa Ivan XXIII - ULOGA TZ KAO JEDNOG OD KLJUČNIH DIONIKA U PROCESU OPORAVKA OVISNIKA - INTERVENCIJE, ASPEKTI I METODE**Lucia Goberna**, Dianova - 35 GODINA TZ DIANOVA : LEKCIJE I IZAZOVIModerator: **Aleksandar Žugić**

Kada govorimo o zavisnostima obično ne stavljamo u isti rang droge, alkohol i bihevioralne zavisnosti. Ipak svi mi, a posebno mladi, smo ranjiva kategorija kada je bilo kakva zavisnost u pitanju. Nove zavisnosti stige su mnogo pre COVID-a i predstavljaju rasprostranjen problem o kojem se puno ne govori. Govornici će se osvrnuti na problematiku kockanja i interneta, te predstaviti i ostale oblike zavisnosti od određenog ponašanja, kao i trendove i znanja iz oblasti prevencije istih.

Neven Ricijaš, Univerzitet u Zagrebu - PSIHOSOCIJALNE I PSIHOEDUKATIVNE INTERVENCIJE U PODRUČJU KOCKANJA**Amir Hasanović**, NVO NarkoNE - POTENCIJALNI UZROCI NASTANKA ZAVISNOSTI**Marko Romić**, CMZ Mostar/Klub lečenih zavisnika od kocke - KLOK - ISKUSTVA I SPOZNAJE**Katarina Jonev**, Stručnjak za bezbednost na internetu - ZAVISNOST OD MOBILNOG TELEFONA DECE DO 18 GODINEModerator: **Jovan Bulajić**

SREDA, 9 NOVEMBAR

09:30 - 11:00 PLENARNA SESIJA 2 - sala Donji Dorćol

REGIONALNI PROJEKAT BIRAM OPORAVAK - USPESI I IZAZOVI

Forum je deo naših trenutnih aktivnosti u okviru regionalnog projekta Biram Oporavak. Cilj projekta je da ukaže na nedostatke u servisima za tretman i oporavak od zavisnosti za osobe pogodjene ovim problemom, odnosno da pruži informacije, obuke i najbolje prakse ključnim akterima u regionu. Na sesiji će biti istaknute naše glavne aktivnosti, kao i uspesi i izazovi sa kojima smo se suočavali tokom ovog procesa.

Borislav Goić, NVO Proslavi Oporavak - HELPLINE - PRVI KORAK KA OPORAVKU

Elmedin Muratbegović, Katedra za kriminalistiku Univerziteta u Sarajevu - STIGMA MEĐU PROFESIONALCIMA NA BALKANU

Mulka Nišić, NVO Proslavi Oporavak/Univerzitet Derby - PREPORUKE ZA PROFESIONALCE - OPORAVAK NAŠ ZAJEDNIČKI CILJ 2

Aleksandar Žugić, Udrženje Izlazak - KONCEPT INKLUSIVNIH GRADOVА

Smiljana Aleksić, Kancelarija za borbu protiv droga Vlade Republike Srbije - OSNIVANJE MULTIDISCIPLINARNIH TIMOVA ŠIROM REPUBLIKE SRBIJE

Srđana Krstonošić, Dom zdravlja Bačka Palanka - NAJBOLJE PRAKSE MULTIDISCIPLINARNIH TIMOVA - STUDIJA SLUČAJA BAČKA PALANKA

Jovan Bulajić, NVO Preporod - STUDIJE SLUČAJA U SAVETOVALIŠTU

Moderator: **Sanela Pekić**

11:00 - 11:45 PAUZA ZA KAFU

11:45 - 13:15 PLENARNA SESIJA 3 - sala Donji Dorćol

LIBERALNE POLITIKE NASPRAM ZLOUPOTREBE DROGA - ŠTA ZAPRAVO ZNAMO?

Legalizacija i dekriminalizacija su među gorućim temama u politikama o drogama kako na regionalnom, tako i na globalnom nivou. Sama sesija će pokušati da odgovore na trenutne trendove i izazove sa kojima se susrećemo, ali i da ponudi određena rešenja i preporuke za politike o drogama i svakodnevnu praksu.

Stig Erik Sorheim, EURAD/ACTIS - RAZVOJ POLITIKA U EU

Ivan Čelić, Klinika za psihijatriju "Vrapče" - DALJNA LIBERALIZACIJA - PUT KA SREĆI?

Erik Leijonmark, RNS - POLITIKE SE MENJAJU, KAKO DALJE KAO PORODICA I ZAJEDNICA

Moderator: **Regina Mattson**

13:15 - 14:15 RUČAK

14:15 - 15:45 RADIONICE

**Radionica 3A: INTERVENCIJE U OBLASTI OPORAVKA OD ZAVISNOSTI
- sala Donji Dorćol**

U okviru ove radionice biće prikazane uspešne intervencije u različitim okruženjima. Govornici će predstaviti intervencije u zajednici, kako za one osobe koje se bore sa zavisnošću, tako i za one koji se oporavljaju.

Robert Stebbings, AdFam UK - PORODICA I KONZUMACIJA DROGA - OSVRT IZ VELIKE BRITANIJE

Tomislav Misetić, NVO Neovisnost - OD SMANJENJA ŠTETE DO POTPUNOG OPORAVKA

Darjan Vulević, Mreža organizacija za postpenalnu podršku Srbije - MENTORSKI PROGRAM ZA RAD SA BIVŠIM OSUĐENIM OSOBAMA

Jessica Mayer, HoGent Univerzitet - UMETNOST KAO DEO PROCESA OPORAVKA - ISKUSTVA IZ BELGIJE

Moderator: **Milena Blagojević**

**Radionica 3B: PANEL DISKUSIJA - STIGMA MEĐU NAMA
- sala Gornji Dorćol**

Da li postoji stigma među nama koji radimo sa ranjivom populacijom? Rado uopšteno govorimo o stigmati, ali ovog puta ćemo pokušati da ukažemo na istu u našim organizacijama/institucijama. Interaktivna panel diskusija okupiće stručnjake iz različitih sektora i institucija širom regiona, te počušati da naglaši probleme i prepreke koje je stigma stvorila za korisnike servisa i njihove porodice.

Adela Bjelović Janjušić, Opštinski sud u Sarajevu - STIGMA U SUDSTVU

Ljubinko Kaluđerović, Dom Zdravlja Podgorica - ZAMENSKA TERAPIJA - RAD BEZ STIGME?

Elmedin Murtabegović, Katedra za kriminalistiku Univerziteta u Sarajevu - OSVRT NA ISTRAŽIVANJE STIGMA MEĐU PROFESIONALCIMA

Marija Jovanović, Psihološko savetovanje i psihoterapija u privatnoj praksi - DA LI VIDIMO/LEČIMO ETIKETU ILI OSOBU IZA ETIKE?

Rasema Okić, JU Zavod za bolesti zavisnosti Kantona Sarajevo - OSVRT NA SITUACIJU U ZAVODU

Marija Petrović, CSR „Solidarnost“ Kragujevac - IZAZOVI IZ UGLA SOCIJALNE RADNICE

Moderator: **Nataša Prodanović**

15:45 - 17:00 KONSULTATIVNI SASTANCI

TRENDOVI U TERAPIJSKIM ZAJEDNICAMA - Svi iz regiona koji rade u TZ ili NVO u zajednicama pozvani su na neformalnu diskusiju o dalnjem umrežavanju i budućoj saradnji. - Sala SHONDA 1
BALANSIRANE POLITIKE O DROGAMA - Donosioci odluka koji se bave kreiranjem strategija pozivaju se na neformalni sastanak kojim bi se još više produbila saradnja na tim nivoima. - Sala SHONDA 3
OPORAVAK U KLINIČKOM OKRUŽENJU - Zaposleni u klinikama i domova zdravlja su više nego dobrodošli na nastavak diskusije o najboljim metodama rada i novim izazovima u radu sa osobama koje zloupotrebljavaju droge. - Sala SHONDA 2

MULTIDISCIPLINARNI TIMOVI - Članovi svih MDT iz regije pozvani su da sednu zajedno i kroz dinamičnu diskusiju evaluiraju dosadašnje funkcionalisanje MDT, kao i da daju inpute o dalnjim potencijalnim angažmanima. - Sala SHONDA 4

ČETVRTAK, 10 NOVEMBAR

09:30 - 11:30 PLENARNA SESIJA 4 - sala Donji Dorćol

ŽENE U ZAVISNOSTI I OPORAVKU

U završnoj sesiji naši govornici istražiće razlike i potrebe u odnosu na pol i naglasiti kako različiti faktori utiču na ishode oporavka za žene, ali i majke sa decom.

Lucia Goberna, Dianova - ŽENE I PRESPEKТИVA U TRETMANU - ŠTA TO USTVARI ZNAČI?

Sanja Mikulić, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Služba za suzbijanje zloupotrebe droga - EVALUACIJA PRIMENE SMERNICA ZA PSIHOLOGIJSKI TRETMAN ZAVISNOSTI OD DROGA

Lidija Bandić, Reto centar - TERAPIJSKI PROCES USMEREN NA ŽENE U PROBLEMU ZAVISNOSTI

David Patton, Derby Univerzitet - ULOGA GENDERNA U DINAMICI PROCESA OPORAVKA

Moderator: **Borislav Goić**